

Majhni tovornjaki namenjeni vožnji po brezpotjih za velike naloge - ogled vozila Tekne GraeLion

dr. Jaša Saražin, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 30.01.2024 (<https://doi.org/10.20315/IG.2024.0003>)

Kjer lahko infrastrukturo prilagodimo tehniki, je najbolj racionalna uporaba velikih vozil in mehanizacije. Pogosto pa zaradi okoljskih, ekonomskih, pa tudi socialnih omejitev to ni mogoče. V teh primerih mora tehnika slediti razpoložljivi infrastrukturi. In prav v teh primerih so manjši tovornjaki zanimiva rešitev za izvedbo dotičnih nalog.

V Sloveniji je bilo 31.12.2021 registriranih 334 vozil kategorije N2G (terenska vozila za prevoz blaga z največjo dovoljeno maso - NDM med 3,5 in 12 t). Njihova povprečna širina je znašala 219 cm (Saražin in Dolenshek, 2022). Še nedolgo nazaj je precej podjetij ponujalo primerna tovrstna podvozja z NDM od 3,5 do 12 t, ki so bila ožja od 230 cm in pogonom na vsa kolesa (Puch Pinzgauer, TAM 110, Mercedes-Benz Unimog in Vario, Bremach, Scam, GAZ...). Številna med njimi so imela visoko prehodnost ter odlične terenske sposobnosti. Trenutno pa je podvozja N2G ožja od 230 cm, v območju EU, mogoče dobiti pri Mercedes-Benz Sprinter, Iveco daily, Fuso canter, Bonetti, z ustrežno nadgradnjo pa še pri VW Crafter in MAN TGM. NDM pri vseh naštetih novih vozilih se giblje med 5 in 6,5 t. Nova vozila so zaradi relativno nizkih prehodnosti (razdalja podvozja od tal okoli 20 cm) primerna predvsem za vožnjo po utrjenih ali dobro vzdrževanih gozdnih prometnicah.

Nedavno pa se je na trgu predstavilo vozilo Tekne Graeion, ki lahko ponovno naslovi tudi zahtevnejše uporabnike. V deželni centru civilne zaščite Furlanije in Julijske krajine v Palmanovi smo se udeležili predstavitve enega takega vozila. Podjetje TEKNE ponuja širši nabor vozil in nadgradenj za potrebe vojske, zaščite in reševanja ter drugih.

Slika 1: vozilo, ki smo si ga ogledali je v lasti gozdne policije iz Tolmezza. Ima dva visokotlačna navijaka, 3000 litrski rezervoar za vodo ter ostalo opremo za gašenje gozdnih požarov.

Vozilo Graelion ponujajo v treh različicah: z NDM 6; 7,5 in 8,5 t (slednji uradno še ni v prodaji). Mi smo si ogledali nekoliko nadgrajeno različico modela 7,5 t, ki je v lasti gozdne policije (corpo forestale) iz Tolmezza, ki jo bomo natančneje predstavili. Graelion 75 (NDM 7,5 t) sega v širino le 205 cm, njegova prehodnost, zaradi portalnih osi, znaša kar 45 cm. Skupna višina vozila je 257 cm, v dolžino lahko sega od 520 do 720 cm, pri medosnih razdaljah od 300 do 425 cm. Lastna masa vozila brez nadgradnje znaša okoli 3,5 t, kar nanese nosilnost okoli 4 t. Dovoljena masa vlečenega priklopnika z zavoro znaša 3,5 t. Graelion 75 poganja 173 konjski, 3 litrski ivecov motor. Začetna cena tega modela znaša 135.000 €. Različica vozila za gozdno policijo, ki smo si jo ogledali je imela NDM povišan na 8,3 t, kar je omogočilo namestitvev 3000 litrskega rezervoarja za vodo.

Slika 2: Graelion 75 se lahko pohvali s 45 cm prehodnosti (clearance) ter robustnim podvozjem

Poudariti pa je potrebno, da okvirno čez mesec dni v ZGRS Sežana prihaja ena prvih izvedenk modela Graelion 85. Glavna novost novega modela je 211 konjski, 4,5 litrski cumminsov motor ter kabina izdelana iz nerjavečega jekla. Vozilo za sežanske gasilce naj bi imelo dvojno kabino ter rezervoar za 3000 l vode.

Graelion zapolnjuje vrzel visoko sposobnih malih terenskih tovornjakov, ki je bila zadnjih nekaj let prosta. V gozdarstvu so ta vozila zanimiva, ker se po svojih voznih lastnostih lahko primerjajo s traktorji. Zaradi pogostih osnih ali absolutnih omejitev mase vozil na podeželju (zelo pogosta omejitev je prav 7,5 t), grede lahko ta vozila tam, kamor težja ne smejo, prav tako pa se lahko pripeljejo na območja, kamor se druga ne morejo. Za tovorna vozila z NDM do vključno 7,5 t tudi ne velja omejitev prometa na nedelje in praznike, vozijo pa jih lahko tudi vozniki začetniki (vozniški izpit C1).

Slika 3: na koncu predstavitve so naši gasilci lahko vozilo tudi preizkusili in ga nekoliko umazali v blatu.

Nenazadnje pa bi veljalo izpostaviti, da podjetje Tekne išče prodajalca za Slovenijo.

Zahvala

Prispevek je nastal v okviru ciljno raziskovalnega projekta »Načrtovanje tehnologij in presoja kakovosti izvajanja del v gozdovih v podporo biogospodarstvu – TEHGOZD« in programske skupine P4-0107, Gozdna biologija, ekologija, in tehnologija. Na tem mestu bi se radi zahvalili tudi severnoprimorski gasilski regiji, ki je organizirala strokovno ekskurzijo, matičnemu društvu PGD Pobegi Čežarji za dobro družbo, predstavnikom gozdne policije, civilne zaščite in centra za obveščanje dežele Furlanije in Julijske krajine, ki so izvedli predstavitev centra in vozila, ter predstavniku podjetja Tekne Raffaele Zanelliju, ki je na predstavitvi in tudi po njej odgovoril na vsa tehnična vprašanja glede vozila.